Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Avelino San Sebastian Barandiaran
Antzuola, Gipuzkoa (1906-1994)

Aurkibidea

Biografia

1906an jaio zen Antzuolan eta Antzuolako kalean bizi izan zen. Antzuolako kantak eta jolasak biltzeko proiektuan aberasgarria izan zen bere ekarpena.

Zintak

ANT-004

- **Proiektua**: Antzuolako ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Elkartea, Idolaz
- **Data**: 1990-06-09
- **Iraupena**: 24 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k)**: Agirrebeña, Aintzane

ANT-020

- **Proiektua**: Antzuolako kantu eta jolasak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Iparragirre, Marijo

- **Data**: 1991-01-01
- **Iraupena**: 90 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k)**: Elexpuru, Juan Martin

ANT-021

- **Proiektua**: Antzuolako kantu eta jolasak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Iparragirre, Marijo
- **Data**: 1991-01-01
- **Iraupena**: 50 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k)**: Elexpuru, Juan Martin

ANT-023

- **Proiektua**: Antzuolako kantu eta jolasak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Iparragirre, Marijo
- **Data**: 1991-01-01
- **Iraupena**: 64 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Elortza, Kepa

ANT-033

- **Proiektua**: Antzuolako ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Iparragirre San Sebastian, Gotzon
- **Data**:
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Badihardugu Euskara Elkartea

Pasarteak

1. Antzinako kanta. "Arriola, marriola.."

- **Erref**: ANT-004/001
- **Iraupena**: 0:00:38. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:38
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
Antzinako kanta. "Arriola, marriola.."

Transkripzioa
- "Arriola, marriola, [kutxa la kama], pepia, torria zerzelin, kandelak kontuak erre [dikin], piñua pin, San Juakin, [kurutza] damatxo txikita pin". Bai, baiña aurretik mordua laga dot.

2. Elkarri lotutako antzinako kanta laburrak

- **Erref**: ANT-004/002

- **Iraupena**: 0:00:02. **Hasi**: 00:00:38. **Bukatu**: 00:00:40
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
Elkarri lotutako antzinako kanta laburrak (aho-korapilo antzekoak). Aitonak esaten zizkien umetan.

Transkripzioa
Kurutza guztiak [salutza]
Guazen Santikurutza
Din-don,
Trikilikon
Saltsa fika, tortolika
[deuson]
aittona Martzelon
krisk eta krask eta Kaxkamelon
hara bera tronpeta
hara kirikon."

Guri aittajunak-eta erakutsittakuak dia horrek!

3. Bergara inguruko antzinako bertsoak I

- **Erref**: ANT-004/003
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:00:40. **Bukatu**: 00:01:15
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:
Bergara inguruko kontuak kontatzen dituzten antzinako bertso batzuen letrak esaten ditu.

Transkripzioa
... izan dudan fama
elgetarrak daukate aditzen emana
[...] direla sei milla persona
gaizki esana dago, gezurra da dana.

[...] Bergaran koronela
txanpaiña bota omen dituzte kalera
erregatu ere bai gora eta behera
hori ezin sinistu zentzuak bagera.

Hurrengua:

[Gizon...] hoiek enteratu bitez
jendea [hona] etortzen da izugarri nekez
mantentzen saiatu alimentu [...]
[...] beharko txanpainaren partez.

4. Bergara inguruko antzinako bertsoak II

- **Erref**: ANT-004/004
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:01:15. **Bukatu**: 00:02:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:
Bergara inguruko kontuak kontatzen dituzten antzinako bertso batzuen letrak esaten ditu.

Transkripzioa
San Martin de Agirreren [eusebidadia]
Hillaren hamasei, gaiñera [gordian]
Mingaiñez gesto haundiak Bergarako lurrian
Zeiñen ez dira ibili itxura txarrian.

Bergaratik globo bat bota Beasaiña
Egiteko asmoz sekulako hazaña
Ez zaie portunatu entero bikaiña
Antzuolan gelditu bizkor uste baiña.

- A! Globuori?
- Bai.
... indarrak
nunbait eman dizkate alimentu txarrak
ikusgarriak dia jendiaren parrak
oso kontentu [ez] gera Antzuolatarrak.

- Aupa Antzuola!

5. Toreroa eta ihes egindako zezenaren bertsoak

- **Erref**: ANT-004/005
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:02:00. **Bukatu**: 00:02:40
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:
Toreroa eta ihes egindako zezenaren inguruko bertsoak.

Transkripzioa
- Toreruana be bada hor, baiña ez jat akordatzen neri!

Barrera ordez gehienak zeuzkaten barrikak
zezenak begiratu zigun etorrita
[...] egin ta kalera korrika
torerua, berriz, atzetik harrika.

Toreruak harrika, zezenak eskapo
Solo batian ein du pikardia franko
[...ri] jan dizka lau anega arto
haiek ere norbaitek pagatu biharko.

6. Pelotarien inguruko antzinako bertsoak I

- **Erref**: ANT-004/007
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:03:00. **Bukatu**: 00:03:40
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:
Pelotarien inguruko antzinako bertsoak. (hurrengo pasartean jarraitzen du)

Transkripzioa
Ai zer pelotariak, aurrera lagunak
gu gera partidua galdu degunak.

Batek jotzen ez bazuen, bestiak ikusten ez zuen
ai zer pelotak gugandik eskapatzen zuten.

Bi. Hurrengua:

Esanagaitik alkarri hi hor egon hari
Pelota ikusi orduko Luziok jo nahi.

Utzi, utzi, hau neretzat, ahal zuena norberetzat
Gutxi jotako penarik oraindik joan ez zat.

Hori Antzuolan ez dot uste nik jakingo dabenik.

7. Pelotarien inguruko antzinako bertsoak II

- **Erref**: ANT-004/008
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:03:40. **Bukatu**: 00:04:15
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:
<p>Pelotarien inguruko antzinako bertsoak. (aurreko pasartean hasten da)

Transkripzioa
Lau falta ta sei huts egin
Ongi jo ta kinze ezin egin
Tranpan [...] ziguten hots egin.

Lau.

Gure kontrariua sakelaria
Askok beldurra dion jokalaria

Gu ez gera [iñor gai] izan bera [...tzat]
[Desagertuta] dao pilotariontzat.

Bost horretxek dia.

8. "Esplikatzera noa kontuak ijito jende hoienak" bertsoa

- **Erref**: ANT-004/009
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:04:15. **Bukatu**: 00:04:50
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:
`Txirrita´ren "Esplikatzera noa kontuak ijito jende hoienak" bertsoa.

Transkripzioa
(Esplikatzera noa) kontuak
ijittu jende hoienak
nola diraden gure artian
gertatu izan diranak.
Alperrak edo mozkorrak dira
erdi-lapurrak gehienak
okasioko eskandalua
behin ere falta ez zaienak.

9. Jai goiz batian... kanta

- **Erref**: ANT-004/010
- **Iraupena**: 0:00:25. **Hasi**: 00:04:50. **Bukatu**: 00:05:15
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
"Jai goiz batian..." kanta.

10. "Irungo alkatia señor pitxi-pitxi", antzinako kanta

- **Erref**: ANT-004/011
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:05:15. **Bukatu**: 00:05:55
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
"Irungo alkatia señor pitxi-pitxi", antzinako kanta.

Transkripzioa
- "... señor pitxi-pitxi, gizon haundia baiño errespeto gutxi. Alkatea izan arren, ez dauka eskubiderik besteren andriari heltzeko lepotik".
- "... ez daka eskubiderik, iñoren andriari heltzeko lepotik".

Irungo alkatia, señor pitxi-pitxi,
Gizon haundia baiña errespeto gutxi
Alkatia izan arren, ez dauka eskubiderik
Besteren andriari heltzeko lepotik.

Hola kantatzen giñuzen horrek danak, e!

11. "Egun batian ikusi nuen tximua kitarra jotzen" kanta

- **Erref**: ANT-004/013
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:06:50. **Bukatu**: 00:07:45
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
"Egun batian ikusi nuen tximua kitarra jotzen" kanta zaharra.

Transkripzioa
"Egun batian ikusi nuen
tximua kitarra jotzen
haren soiñuan bi arkakusu
pasadoblia dantzatzen
eltxua berriz dotore jantzita
[erre...]
begira bi zorri haundi
parrez eztulka itotzen."

- Letria iguala jaukek?
- Ez, hori holan.
- Ez, ez, ez. Baiña hori tximutxana ta hori, zela hasi dozu?
- "Egun batian ikusi nitun [...] .kitarra jotzen". Nik hola.
- Kantau, ba! Badihardu martxan ta.
- "... bi arkakusu pasodoblia dantzatzen.
Eltxua berriz dotore jantzita
Errefreskuak partitzen
Haiei begira bi zorri haundi
Parrez eztulka itotzen."

12. Sorgin kontuak: Anbotoko "señoria"

- **Erref**: ANT-004/024
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:12:40. **Bukatu**: 00:14:15

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Anbotoko "señoria". Sorgin kontuak.

13. Umetako jolasak. Intxaurrekin jolasean

- **Erref**: ANT-020/004
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:03:25. **Bukatu**: 00:04:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Trinketian nola jolasten zuten. Tartakañua intxaur handi bati deitzen zioten. Intxaurrekin egiten zen jolasa.

Transkripzioa
-Trinketian?
-Kriketian...
-Trinketian guk. Ipiñi intxaurrak lau edo sei igual; biñan-biñan-biñan-biñan. Gero eskuan hartu, tanta distanziara, ezta? Tartakaiñua. Haundi bat, intxaur haundi bat. Zenbat eta haundixaua eta hobe. Eta bota, eta txiruluak bezelaxe: zenbat joten zittuan, beretako. Ja, ja, ja. Eta guk kaletarrei danak jaten gontsan.

14. Umetako jolas eta kanta

- **Erref**: ANT-020/010
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:07:30. **Bukatu**: 00:08:15
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
Biña-biñako jolasa. Korroan abesten zen kanta: Andra Joxepa tronpeta.....

Transkripzioa
-Kantua, lehen laga dozuna.
-Pero/ tira pes/ no me engañes/ otra ves. (Ia está. Horrek danak einddakuan...) La partida/ bien cumplida/ gracias a dios...
-Gero biña-biñakua be bai.
-Bi ...jartzen zian. [...].
-Eta horrek kantuik bazeukan?
-Bai: Juana Joxepa tronpeta/ jarri belaunbiko (eta gero danak belaunbiko jarri)/ adora jesukristo/ aitxatxo, amatxo, urra- urra txitxitxo./ Ala kinkiñera/ ala samurrera/ Etxeberriko Josepatxo/ jira bestaldera.
-Eta gero danak atzekaldera buelta.

15. Umetan irakaslearekin ikasitako abestia

- **Erref**: ANT-020/012
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:08:40. **Bukatu**: 00:09:30
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
Makila luze batean bi trapu (gorria eta zuria) ipintzen zituzten eta irakaslearekin herrian zehar abesten joaten ziren: "Kristorenak, kristorenak gara...".

Transkripzioa
-Metroko makillatxo bat, eta puntan zurixa eta gorrixa ipintzen otsen. Banderatxo bat. Bi trapu puxketa, banderatxo bat puntan. Hauraxe bizkarrian hartzen giñuan eta maistriakin Ondaretik eta Antiguatik bueltia eitten giñuan hoixe kantatzen.
-Eta zela kantatzen ziñuen?
-Kristorenak
Kristorenak gera,
Kristorenak betiko
izango gera.
Kristorenak ziraden
Gure gurasuak
Baita ere euskaldun
ben-benetakuak.
Birau zatarrik etzan
Ez Euskal Herrian
Hitz egiten zanian
Euskera garbian.
Hitz egiten zanian
Euskera garbian.

16. Antzinako lo-kanta

- **Erref**: ANT-020/020
- **Iraupena**: 0:00:20. **Hasi**: 00:12:30. **Bukatu**: 00:12:50
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
Lo-kanta zaharra. "Lotxu ariña lo krabeliña, lotxu engañadoria...".

Transkripzioa
Lotxu ariña lo krabeliña
Lotxo engañadoria,
Lotxu ariñak engaiñauko dau
Semetxo neria.

17. Antzinako bertso zaharra

- **Erref**: ANT-020/024
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:13:35. **Bukatu**: 00:14:15
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:
Antzinako kanta-bertso zaharra: "...eta hala ere mundu hontan ezin aspertu. "

Transkripzioa
Naturalezak bajau
Ta tatxak agertu,
Beldur naiz hil beharra
Ote dan gertu
Presio noiz ta nola
Ez nezake neurtu
Lanbide egokiak
Orain zaizkit sortu
Belarria gortu
Ta bista agortu
bizkarra okertu
Ta gerria makurtu,
Ta halare mundu hontan
Ezin aspertu.

18. Umeei lo eragiteko abestia

- **Erref**: ANT-020/025
- **Iraupena**: 0:00:25. **Hasi**: 00:14:15. **Bukatu**: 00:14:40
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
Nere maitia lo ta lo..

Transkripzioa
Nere maitia lo eta lo
Biok egingo degu lo
Zuk oraiñ eta nik gero
Biok egingo degu lo,
Lo-o.

19. Umeei lo eragiteko abestia

- **Erref**: ANT-020/027
- **Iraupena**: 0:00:30. **Hasi**: 00:15:00. **Bukatu**: 00:15:30
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
Haur egizu lo... antzinako kanta ederra.

Transkripzioa
Haur egizu lo-lo-lo
Emango dizut bi goxo
Orain bat eta bestia gero.
Bai bai bai bai baai,
Ez ez ez ez eez

Ikusi nuenian nik
ai zure begia
iruditu zitzaidan
izartxo argia.

20. Umetako kanta eta jolasa

- **Erref**: ANT-020/029
- **Iraupena**: 0:00:20. **Hasi**: 00:16:00. **Bukatu**: 00:16:20
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
Bi, matxin-ipurdi; hiru, kolkua bete diru; lau, ...

Transkripzioa
Bi Matxin ipurdi
Hiru, kolua bete diru,
Lau, txantxarrak jango al hau,
Bost, ahuntzak bariai kosk
Sei, saltaixa bete behi,
Zazpi, saltaixa bete azpi
(...)
Hamahiru... Bergaran koipia,
Elorrixon buzkantza
Durangon tronpia,
Mañarixan libre da
Soiñua jotia

21. Antzinako abestia

- **Erref**: ANT-020/031
- **Iraupena**: 0:00:20. **Hasi**: 00:16:35. **Bukatu**: 00:16:55
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
Sartu ezkero etxian prenda gaiztua...

Transkripzioa
"Sartu ezkero etxian
Prenda gaiztua
Honezkerio hil baiño hobe da
Poltsan errial bikua".

22. Gabon inguruko esaera eta ipuinak

- **Erref**: ANT-020/032

- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:16:55. **Bukatu**: 00:17:35
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak
- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:
Natibitate; San Esteban egunetako esaera; ipuinak.

23. Esaera zaharra

- **Erref**: ANT-020/033
- **Iraupena**: 0:00:05. **Hasi**: 00:17:35. **Bukatu**: 00:17:40
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak

Laburpena:
Esaera zaharra: "Pobrearen harrotasuna eta kaskararen brasa, denbora gutxirako dira".

Transkripzioa
Pobriaren harrotasuna eta kaskarian prasia denpora gutxikuak diela. Ez dakizu? Desaparezidu.

24. Umetako jolasak

- **Erref**: ANT-020/052
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:08:45. **Bukatu**: 00:11:10
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Natura » Flora
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:
Intxusa; "flotarekin" egiten zuten jolasa. Kutxiloarekin nola jolasten zuten, bota eta lurrean sartzen.

25. Antzinako kantak

- **Erref**: ANT-020/054
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:11:45. **Bukatu**: 00:12:45
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
Antzinako kanta. "Ardaua eranda mozkortzen naiz...". "Ardo gorri naparra....".

Transkripzioa
Ardaua eranda mozkortzen naiz,
pipia hartuta txoratzen naiz,
kalera urtetzen lotsatzen naiz,
nola demontre biziko naiz?

A...
Ardo gorri naparra
elikatura ona da
eran ahal baldin bada
a, a, a, ardo gorri naparra.

Doiñu hori, e?

26. Errezitatutako kanta

- **Erref**: ANT-020/066
- **Iraupena**: 0:00:10. **Hasi**: 00:18:20. **Bukatu**: 00:18:30
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
"Txikitan, txikitan..." errezitatutako kanta.

27. Antzinako kanta errezitatua

- **Erref**: ANT-020/067
- **Iraupena**: 0:00:20. **Hasi**: 00:18:30. **Bukatu**: 00:18:50
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
Arriola, marriola,... antzinako kanta errezitatua.

28. Umetako kanta

- **Erref**: ANT-021/001
- **Iraupena**: 0:00:30. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:30
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
"Kaka zuretako, kaka neretako...".

Transkripzioa
Kaka zuretako eta kaka neretako
Gauza biharra da ta mundu guztirako
Abetas jende hoiek ezin dute egin
Egitten dutena ere gutxi eta ziriñ
Jango baldin balute baba eta artoa
Egingo lukete bai mokordo bapua

29. "...Peio Bizente, Bizente Peio..." kanta ezaguna I

- **Erref**: ANT-021/002
- **Iraupena**: 0:00:30. **Hasi**: 00:00:30. **Bukatu**: 00:01:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
"...Peio Bizente, Bizente Peio....". (hurrengo pasartean jarraitzen du)

Transkripzioa
(...) haundia izan arren
deitu zioten
jaio zanari Eibarren
Pello Bizente
Bizente Pello,
Mozkorra harrapatzen dok
eran ezkero.
Joakin Ipurdi dala
onena pintore
ikasi dualako
lanian dotore.

30. "...Peio Bizente, Bizente Peio..." kanta ezaguna II

- **Erref**: ANT-021/003
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:01:00. **Bukatu**: 00:01:55
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
"...Peio Bizente, Bizente Peio....". (aurreko pasartean hasten da)

Transkripzioa
Una chica en el baile
Que tanto me apretó
El chisme de la bragueta
sin querer me salió
Pello Bizente
Bizente Pello,
Demasa harrapatzen dok

eran ezkero.

El chico Danborena
Dutela kapitan
Ez dutela bildurrik
Edozein tokitan.
Pello Bizente
Bizente Pello,
mozkorra harrapatzen dok
eran ezkero.

Irundarrak nagusi
Dira fubolian
Españia guztiko
Hirugarren aldian.
Pello Bizente
Bizente Pello,
Demasa harrapatzen dok
eran ezkero.

Antes eran carlistas
Más de ochenta mil
Ahora caben todos
Debajo de un barril.
Pello Bizente...

31. Antzinako kanta

- **Erref**: ANT-021/004
- **Iraupena**: 0:00:25. **Hasi**: 00:01:55. **Bukatu**: 00:02:20
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
"Argitasun eguzkia basotik urten da....".

Transkripzioa
Argitasun eguzkia
Basotik urten da
Bere argia edonun
Arin zabaltzen da
Itxartu euzkotarrak
Aupa euskaldun guztiak
Gora gora
Antxineko legiak.

32. Antzinako kanta

- **Erref**: ANT-021/005
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:02:20. **Bukatu**: 00:02:55
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
"Euzkotarrak, laister dator eguna...".

Transkripzioa
Euzkotarrak
Laister dator eguna,
Laister dator eguna
Sortaldetik agiri da
Argi goxo biguna,
Bere aurretik bildurtuta
Badijua iluna,
Badijua illuna.

33. Umetako jolasak

- **Erref**: ANT-021/006
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:02:55. **Bukatu**: 00:03:35
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Umetako jolasak. "Toka-torreka" nola egiten zuten.

Transkripzioa
-Tokatorreka izeten zan, gu han mendiko eskolan ibili giñanian, hor jarri kortia eta han bestekaldian, eta kuadrillia laukuak edo bostekuak jartzen giñan, eta erdira erteten zan bat, eta beste harek hari ikutu edo eitten zotsan, eta gero bere aldera eukitzen zeban haura behin ikutu ezkero.
-Ez zeuan erdixan arraerik edo?
-Ez, distanziaik ez euan, baina handik kortatik erten erdira eta bestiak handik ertetzen zabillela.., bizkor samarra bazan ba juan eta harrapau eitten zeban. Eta handik bestia kendu artian.
-Hola ekipo batetik bestera, kendu artian?
-Bai. Nik hagiñak eta apurtu nittuan.

34. Umetako jolasak

- **Erref**: ANT-021/007
- **Iraupena**: 0:00:15. **Hasi**: 00:03:35. **Bukatu**: 00:03:50
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Umetako jolasak: Txorro, morro. Tortolosak.

Transkripzioa
-Salto egin gaiñera eta, "txorro, morro, piko, kallo, kes". Hori jakingozu...
-Bai, hori neu be ibilitta nao.
-Tortolosakin ibilitta egongo za orduan?
-Bai, bai.

35. Errezitatutako kanta

- **Erref**: ANT-021/008
- **Iraupena**: 0:00:10. **Hasi**: 00:03:50. **Bukatu**: 00:04:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
"...Matute, cayó de un monte..." errezitatutako kanta.

Transkripzioa
"[Conde] Maute, cayó de un monte, tres [arrobas] y más, a mangar y no pagar. Unos sin reir, otros sin hablar, otro mirando al cielo porque manda mi abuelo, otro mirando a la tierra porque manda mi abuela."

36. Errezitatutako kanta

- **Erref**: ANT-021/009
- **Iraupena**: 0:00:15. **Hasi**: 00:04:00. **Bukatu**: 00:04:15
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
"Txikitan, txikitan, ahuntzak arbitan..." errezitatutako kanta.

Transkripzioa
Txikitan, txikitan
Ahuntzak arbittan.
Txikitan, txikitan
Ahuntzak garittan.
Qué hases ahí?
Prakak nasai.
Qué hases tu?
Prakak estu.

37. Antzinako kanta errezitatua

- **Erref**: ANT-021/010
- **Iraupena**: 0:00:20. **Hasi**: 00:04:15. **Bukatu**: 00:04:35
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
"Arriola, marriola,..." antzinako kanta errezitatua.

Transkripzioa
Mekolin, mekolan
de la vida vida van
en el palacio de la cocina
cuando todos [hay] encima.

Arriola, marriola
Kutxa la kama
pipia torrian zer [zelin]
Kandelak kontuak erre [bikin]
Piñuakin, [zapuakin?]
Karatxo damatxo txikita piin!

38. Umetako jolasak

- **Erref**: ANT-021/011
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:04:35. **Bukatu**: 00:05:30
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Umetako jolasak: Lapiko zaharrekin...

Transkripzioa
-Erremu Egunian lapiko zaharrak? Etxeik etxe?
-Korruan jarri neskak eta mutillak. Bata bestiai bota eta aidian hartu bihar ziñuan.
-Lapikua?
(...)
-Lapiko zaharrak. Etxetara joanda eta billatzen ibiltzen giñan.
(...)
-Oiñ eztakitt bule-buleka eta ibiltzen dien.
-Ke ba!
-Bai, hori "caliente-caliente" eta "frío-frío" zan bai.

39. Antzinako kanta zaharra

- **Erref**: ANT-021/012
- **Iraupena**: 0:00:05. **Hasi**: 00:05:30. **Bukatu**: 00:05:35
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
Antzinako kanta zaharra.

Transkripzioa
[Fixarondo, fixarondo]
[La narru] Santiando santiando
dir-dar, dos zaratas
y el hombro rompido.

40. Abesteko zaletasuna

- **Erref**: ANT-021/014
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:10
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Kanturako zaletasuna. Garaiak asko aldatu dira.

Transkripzioa
- Hau dana neretako galdu zan, honek tabernetan sartu dienian zerak, aparatuak, hortxe galdu dia.
- Berbaik be ezin leike ein tabernetan...
- Bestela Gabonetan-eta zelako kantualdixak eindda jun etxera...
- Ba nik lehen Enrikei jardun jat komentatzen. Ba guk txistulari bezela, hamen Trekutz soziedade bakarrra haura zeuan; hasi zan hori..., noiz esan juau, zinkuetaidosian, ez dok?, eskursiñuak eitten. Eta gu txistularixak eruaten zittuan harek eskursiñora animatzeko. Baiña animatzeko, ez kalian pasakallia juaz ibiltzeko bakarrik. Eta hola ibiltzen giñan, kalian pasakallia juaz, hogeta hamar bat lagun soziedadekuak atzetik ziela. Aparte, autobusian sartu eta herri batetik bestera juaten zan bittarte hortan, txistularixak animauta. Zelako..., nik goguan daukat asientuan gaiñian zelako saltuak eiñaz juaten zien. Jeneralian biribilketia izeten zan han joten zana, ezta? Ba horrek danak gaur akabau dia. Zergatik akabau zia... sartzen jaon zea, ta sekulako... Eta hori ezta nahikua. Oiñ ia bideua-ta... Horrek danak zertu (d)ittu horrek.

41. Gabonetan eskean egiteko kantak

- **Erref**: ANT-021/015
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 00:01:10. **Bukatu**: 00:04:15
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

Laburpena:
Gabonetan eskean egiteko kantak: "Larrosa-larroseta..."; "34 garrena, degu abenduan..."

Transkripzioa
-Eskian juteko "Larrosa-larroseta" eta honek. Eta gero beste bat esan

zosten mutillak kantatzen zebena eta ez daukat dana gaiñera. Eta beste bat eskian juaten zana eta mutillak kantatzen zebena. "Hogeita laugarrena degu abenduan".
-A, bai, hori neskak kantatzen zeben.
-Mutillak be bai.
Hogeta laugarrena
degu abenduan
desio genduena
iritsi genduan
gabeko hamabiak
jo duten orduan
Jesus Salbatzaillia
Jaio da munduan.

-Estrofa hori da bakarrik?
(...)
-Ez jaukak besteik orduan?
-Eskian juteko be motxa edo...

-Oin "Larrosa-larroseta".

Gabon gabon seta
Larrosa larroseta
Jesus jaio da ta
Jo daigun krisketa

Belengo Portalian
ate zabaletan
hotzez ikaraz dago
Jesus lastoetan

Zapi txuri askotxo
Eskatzen diguzu
Nola biziko geran
Erakutsi iguzu

Aingeruak aidian
Jangoikua lurrian
Gabon gaberdiko
Euzki ederrian.

Aingeruak gera ta
zerutikan gatoz
poltsia badegu ta
diru eske gatoz.
(...)
-
-Maria donzelliak egin dabela umia-edo. Baiña hori ez juen nahi izeten umien aurrian esateik. Baiña. Hori ez dotsue esan? Ez jakuen akordauko.

42. San Nikolas kanta

- **Erref**: ANT-021/016
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:04:15. **Bukatu**: 00:04:55
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
San Nikolas kanta. Eskean irteten ziren kanta hau abestuaz.

Transkripzioa
-Ez. Hoixe pasatzen jako jentiai. Akordatzen die estrofa batzukin, baiña kantua akabatzeko... Eta San Nikolasena zela da?

San Nikolas coronado
Arsobispo muy honrado.
San Bizente, San Bizente
Tu hermano mi pariente
Si nos dais, no nos dais
Aquí no nos detengais
Los pastores han venido
ala puerta a velarle aleluya.

Angelitos somos
Del cielo bajamos
Aquí estamos (to)dos
Cantaremos dos
Una limosnita
por amor de dios.

43. Erdarazko kantak nola abesten zituzten

- **Erref**: ANT-021/017
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:04:55. **Bukatu**: 00:05:30
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Kantei buruzko azalpenak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Erdararen ezagutza urria. Erdarazko abestiak ere beraien erara kantatzen zituzten.

Transkripzioa
-Eta lehen esan dotena, erderia zenbateraiño genkixen; gure Pako joan zan egun baten bera bakarrik horra Lizarraa aldera. Eta aillegau zan Lixitturrira, eta: "... Si nos dais, no nos dais, makillando nos tengais". Ertetzen jotsak Joxe Lizitturrik: Ze esan dok!?, Ze esan dok!?

44. Antzinako kantak

- **Erref**: ANT-021/018
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:05:30. **Bukatu**: 00:06:40
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Kantei buruzko azalpenak

Laburpena:
"Los siete mandamientos..." eta "Ardauaren bentajak...."

Transkripzioa
-Kruz Errotak-eta kantau dotsue horrek? Horrek kantau erain, ardauanak eta.
(...)
-Harena politta zera be bai: "Los siete mandamientos". Laro-laro...Ez jatzue sekula entzun horrek? Laro-laro...
-Eta "ardauaren bentajak". Horrek eskribiduta dare, ezta, baiña... Merezi dau. Oso edarki kantatzen dittue zerak. Guk entzun izen jau eta gero... Bi horrek apuntau: "Ardauaren bentajak" eta "Los siete mandamientos". Hamar dituk baiña zazpittan sartzen jittuek, eta betik neska bat sartzen juek tartian. Baiña oso polittak, e!

45. Durangoko bonbardaketa

- **Erref**: ANT-033/002
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:00:56. **Bukatu**: 00:02:31
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Gerra hasi zenean, Durangora joan ziren. Eta han zeuden bitartean, bonbardatu egin zuten Durango. Antzuolako bat hil zen horren ondorioz. Bera eta beste batzuk hilerri aldera joan ziren bonbetatik ihesi, eta bueltatu zirenean, ikusi zuten nola CNT batailoiak kartzelako presoak (karlistak) atera eta hiltzen zituen hilerrian.

46. Erreketeak Intxortan

- **Erref**: ANT-033/004
- **Iraupena**: 0:02:19. **Hasi**: 00:02:57. **Bukatu**: 00:05:16
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Erreketeak Intxortara iritsi zirenekoa kontatzen du, eta eraso egiteko zer estrategia erabili zuten. Bera Lekeitiora joan zen amarengana, baina 1937an eraso egin zuten berriz, eta Intxortakoek alde egin behar izan zuten.

47. Durangoko bonbardaketa eta gerokoak

- **Erref**: ANT-033/005
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 00:05:16. **Bukatu**: 00:07:13
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:
Durango bonbardatu zutenean, mojen komentu batera bota zuten bonba bat. Meza ematen zuen apaiza eta moja guztiak hil ziren. Geroago, Urkiolara joan ziren, eta bonben bidez, fronteak apurtu eta atzeratzen joan ziren. Alemanak ziren Francoren alde zebiltzanak.

48. Frontean

- **Erref**: ANT-033/006
- **Iraupena**: 0:03:13. **Hasi**: 00:07:13. **Bukatu**: 00:10:26
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Erreketeak Lekeitio ingurura iritsi zirenean, Berriatuan gelditu zen frontea. Orduan, berak Lekeitiotik frontera egin zuen alde. Frontean bizitako gorabeherak kontatzen ditu. Hilerrian ezkutatu zen eta 140 bonba kontatu zituen. Handik Zeberiora erretiratu ziren.

49. Frontea Kantabriaraino atzeraka

- **Erref**: ANT-033/007
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 00:10:26. **Bukatu**: 00:12:08
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Frontea Laudio aldera eta handik Gordexolara atzeratu zen. Gero Kantabriaraino, Villaverde de Trucio herriraino, joan ziren. Orduko fronteko gorabeherak kontatzen ditu. Kantabrian zehar ibili ziren, gero eta atzerago joanez.

50. Frontea Santoñan eta preso

- **Erref**: ANT-033/008
- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 00:12:08. **Bukatu**: 00:13:57
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Santoñaraino heldu zen frontea. Italiarrak sartu ziren eta armak entregatzeko eskatu zieten, baina itsasora bota zituzten arma gehienak. Laredon futbol-zelaian sartu zituzten.

51. Preso hartu zituzten

- **Erref**: ANT-033/009
- **Iraupena**: 0:05:14. **Hasi**: 00:13:57. **Bukatu**: 00:19:11
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Hondartzan egon behar izan zuen hilabetez. Bere ama azaldu zen behin. Trenean sartu eta Zaragozara eraman zuten. Herriko batekin topo egin zuen han. Beherakoarekin egon ziren denak. Trintxerak egitera eramaten zituzten.

52. Preso Bilboko kartzelan

- **Erref**: ANT-033/010
- **Iraupena**: 0:03:22. **Hasi**: 00:19:11. **Bukatu**: 00:22:33
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Bilboko kartzelara ekarri zituzten. Kartzelako gorabeherak kontatzen ditu. 1940an 30 urterako kondenatu zuten. Sakristau lanetan ipini zuten.

53. Presoen arteko mezulari

- **Erref**: ANT-033/011
- **Iraupena**: 0:03:55. **Hasi**: 00:22:33. **Bukatu**: 00:26:28
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Erresistentziako zuzendaritza atxilotu zuten eta Bilboko kartzelan sartu. Zigor-gelatik zigor-gelara, mezulari-lanetan jardun zuen.

54. Makiak kartzelan

- **Erref**: ANT-033/012
- **Iraupena**: 0:04:02. **Hasi**: 00:26:28. **Bukatu**: 00:30:30
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945) » Alemaniarren alde edo kontra ibiliak

Laburpena:
Makiak zeuden kartzelan. Frantziatik zetozela harrapatu zituzten. Poliziek informazioa kendu zieten eta makiek Ormaiztegin zuten hitzorduan infiltratu ziren. Makiek laguntzen zioten.

55. Gehiegizko lanari planto

- **Erref**: ANT-033/014
- **Iraupena**: 0:05:51. **Hasi**: 00:33:51. **Bukatu**: 00:39:42
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Irunera lanera eraman zuten. Zaindariaren lagun egin zen. Lana ordu gehiagoz eta ezer kobratu gabe egin behar izan zuten. Lan gehiago egiteari planto egin zioten.

56. Etxerako baimena

- **Erref**: ANT-033/015
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:39:42. **Bukatu**: 00:42:42
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Etxera joateko baimena jaso zuen, baina zaindari batekin. Lortu zuen bakarrik joatea.

57. Aske utzi eta preso berriro

- **Erref**: ANT-033/016
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:42:42. **Bukatu**: 00:44:47
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:
1944an aske utzi zuten. Erresistentziako batzarrak egiten zituzten. 1946an atxilotu batzuek bere izena esan zuten eta berriro kartzelara.

58. Antzuolako giroa gerra ostean

- **Erref**: ANT-033/018
- **Iraupena**: 0:03:45. **Hasi**: 00:46:43. **Bukatu**: 00:50:28
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:
Antzuolako orduko giroa. Baimena behar izaten zuen herritik urtetzeko. Baimen horrekin mendira joan eta bilerak egiten zituzten. Beldur handia zegoen herrian. Bilerak egiten zituzten Antzuolako mendietan.

59. Epaiketa

- **Erref**: ANT-033/019
- **Iraupena**: 0:03:35. **Hasi**: 00:50:28. **Bukatu**: 00:54:03
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:
Bere emazteak ez zeukan bere ibileren berri, lagun batek bakarrik. Bere epaiketa zelakoa izan zen azaltzen du.

60. Epaiketa

- **Erref**: ANT-033/020
- **Iraupena**: 0:02:53. **Hasi**: 00:54:03. **Bukatu**: 00:56:56
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:
Bere kontrako denuntzia zeinek ipini zuen jakin zuen eta atzera botatzea lortu zuen, baina hala ere kondena handitu zioten.

61. Errepublika sasoiko giro politikoa herrian

- **Erref**: ANT-033/021
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:56:56. **Bukatu**: 00:59:11
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:
1934 inguruan Errepublika garaian kontzertu ekonomikoan aldaketak izan ziren eta herrian dimititu egin zuten zinegotzi abertzaleek. Karlisten eta abertzaleen artean liskarra izan zen. Azkenean karlistek lortu zuten nahi zutena.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-01

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com